

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Природничий факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Освітньо-професійна програма «Екологія»

Рік навчання 4, семестр VII,
форма навчання денна

Галузь знань
10 Природничі науки
Спеціальність
101 Екологія
Освітній рівень
перший (бакалаврський)

Кафедри
та викладач

Кафедра хімії та екології
Викладач: Волошина Наталія Олексіївна
Лінк на профіль викладача на сайті факультету чи у Google Scholar:
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=XTfUMKoAAAAJ&hl=uk>
E-mail: n.o.voloshyna@udu.edu.ua
Лінк на курс в Moodle (за наявності) *: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=3248>

I. Основна
мета/цілі
навчання

Опанування здобувачем вищої освіти базових знань стосовно теорії менеджменту, основних напрямів екологічної політики держави, міжнародного досвіду управління в екологічній діяльності та досягненню Цілей сталого розвитку, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722.

II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі

Навчальна дисципліна обов'язкова
Цикл професійної підготовки

III. Обсяг
навчальної
дисципліни

Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Лекційні заняття	42
Семінарські/лабораторні заняття	46
Самостійна робота	92

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	Змістовий тематичний модуль 1 Теоретичні основи екологічного менеджменту. Тема 1. Науково-теоретичні основи організації екологічного менеджменту. Тема 2. Структура екологічного менеджменту. Змістовий тематичний модуль 2 Управління екологічною діяльністю в Україні та в світі. Тема 3. Державне управління екологічною діяльністю в Україні. Тема 4. Система місцевого екологічного менеджменту. Тема 5. Міжнародний досвід в управлінні навколишнім природним середовищем.
IV. Результати навчання	ПРН01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами. ПРН02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування. ПРН03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування. ПРН04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки. ПРН12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами. ПРН13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології. ПРН15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів. ПРН16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі. ПРН17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів. ПРН18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень. ПРН19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти. ПРН20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства. ПРН22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля із залученням громадськості.
VI. Порядок і	Поточний контроль – опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, командні

**критерії
оцінювання**

проекти), тренувальні онлайн-тести, тестові модульні контрольні роботи (35-60 балів).

Підсумковий контроль – екзамен у VII семестрі, усні відповіді на питання екзаменаційного білета або тестування (1-40 балів).

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

**VI. Політика
курсу**

Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні.

Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання може протягом двох тижнів після пари, на якій воно мало бути зараховане; за доскладання й перескладання робіт (якщо здобувач не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може буде знижена.

Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами:

1) опитування (усне, письмове) – 3 бали;

-
- 2) реферативні повідомлення, доповіді – 5 балів;
 - 3) творчі роботи – 5 балів;
 - 4) оформлення документів – 2 бали;
 - 5) тренувальні онлайн-тести – 2 бали;
 - 6) тестові модульні контрольні роботи – до 10 балів.
-

**VII. Основні
інформаційні
ресурси**

1. Бобровський А.Л. Екологічний менеджмент. К.: Університетська книга, 2023. - 586 с.
 2. ДСТУ ISO 14001-97. Системи управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо їх застосування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/sistemy-upravlenija-okruzhayushei-sredoi.-sostav-i-opisanie--nor3059.html>
 3. ДСТУ ISO 14004-97. Системи управління навколишнім середовищем. Загальні настанови щодо принципів управління, систем та засобів забезпечення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/sistemy-upravlenija-okruzhayushei-sredoi.-obshie-rukovodjash-nor3060.html>
 4. ДСТУ ISO 14010-97. Настанови щодо екологічного аудиту. Загальні принципи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/rukovodjashie-ukazaniya-po-osushestvleniyu-yekologicheskogo--nor3061.html>
 5. ДСТУ ISO 14011-97. Настанови щодо екологічного аудиту. Процедури аудиту. Аудит систем управління навколишнім середовищем. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/rukovodjashie-ukazaniya-po-osushestvleniyu-yekologicheskogo--nor3062.html>
 6. ДСТУ ISO 14012-97. Настанови щодо екологічного аудиту. Кваліфікаційні вимоги до аудиторів з екології. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/rukovodjashie-ukazaniya-po-osushestvleniyu-yekologicheskogo--nor3063.html>
 7. Екологічний менеджмент : методичні рекомендації до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» / уклад. А. М. Літвінова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. – 48 с.
-

*Обговорено та затверджено на засіданні кафедри хімії та екології
протокол № 1 від 27.09.2026 р.*
